

## **PROJEKT**

### **Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych za okres od września 2003 do listopada 2006**

Rada Wykonawcza Konferencji Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych, powołana na kadencję 2003-2006 podczas posiedzenia sprawozdawczo-wyborczego, które odbyło się we wrześniu 2003 r. na Politechnice Wrocławskiej działała w następującym składzie:

- mgr **Ewa Dobrzyńska-Lankosz** – Biblioteka Główna Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie – Przewodnicząca Rady
- dr **Artur Jazdon** - Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu – z-ca Przewodniczącej
- mgr **Jolanta Stępnia**k – Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej – Sekretarz

#### **oraz członkowie Rady:**

- mgr **Marta Kęsik** – Biblioteka Główna Akademii Rolniczej w Lublinie
- dr **Danuta Konieczna** – Biblioteka Główna Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
- mgr **Aniela Piotrowicz** – Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Poznaniu
- mgr **Anna Sokołowska-Gogut** – Biblioteka Główna Akademii Ekonomicznej w Krakowie
- dr **Henryk Szarski** – Biblioteka Główna i Ośrodek Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej.

Konferencja Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych w kadencji 2003-2006 stanowiła forum wymiany informacji i opinii, zarówno tych wewnątrz środowiskowych, które służyły pogłębianiu wiedzy fachowej, jak również ułatwieniu rozwiązywania wielu bieżących problemów w funkcjonowaniu bibliotek. Przede wszystkim jednak Konferencja Dyrektorów służyła przedstawicielom administracji państwowej głosem doradczym i brała aktywny udział w konsultowaniu i opiniowaniu przygotowywanych rozporządzeń i aktów prawnych.

W okresie sprawozdawczym odbyły się, zgodnie z regulaminem, dwa zwyczajne posiedzenia KDBSW (2004, 2005), oba w na Politechnice Warszawskiej, połączone z Krajowymi Targami Książki Akademickiej ATENA. W okresach pomiędzy posiedzeniami odbyło się

kilka spotkań Rady Wykonawczej. RW pracowała także zdalnie porozumiewając się za pomocą poczty elektronicznej. Istotnymi dla członków Konferencji narzędziami do przekazywania i wymiany informacji w były okresie sprawozdawczym: lista dyskusyjna – prowadzona przez Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej i strona domowa Konferencji – założona i aktualizowana na bieżąco przez Bibliotekę Główną Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

Podczas swojej kadencji RW przygotowała szereg wystąpień i opinii, a także reprezentowała Konferencję w licznych spotkaniach z władzami uczelni, ministerstw oraz instytucji współpracujących i działających na rzecz rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego. Aktywność środowiska bibliotekarzy akademickich została doceniona poprzez nawiązanie systematycznej, bezpośredniej współpracy RW z przedstawicielami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach powoływanych w Ministerstwach zespołów roboczych.

Działania RW w latach 2003-2006 głównie koncentrowały się na opiniowaniu projektów aktów prawnych. Zdecydowanie najwięcej czasu w tej kadencji poświęcono pracom związanym z przygotowywaniem, a następnie wdrażaniem ustawy „**Prawo o szkolnictwie wyższym**”. Dzięki zrozumieniu przez KRASP, a szczególnie jej ówczesnego przewodniczącego, Pana Prof. Franciszka Ziejkę, problemów, o których uregulowanie zabiegaliśmy, w ustawie umieszczone zostały zapisy dotyczące biblioteki, jej dyrektora i rady bibliotecznej. Uwzględniono także uwagi Rady dot. wynagrodzeń. Nie wszystkie rozwiązania w pełni nasze środowisko satysfakcjonują (zapis o tym, że dyrektorem biblioteki – poza osobą posiadającą uprawnienia bibliotekarza dyplomowanego może być osoba ze stopniem naukowym, podczas, gdy Rada postulowała, by była to osoba z tytułem naukowym; zapis o wymiarze urlopu dla kustoszy i st. bibliotekarzy; zapis o prawie zasiadania w senacie tylko z głosem doradczym). W sprawach dot. wymiaru urlopu i zasiadania w senacie Rada zwróciła się do MENiS (25.11.2005 r.) z prośbą o wyjaśnienia. Uzyskana odpowiedź potwierdziła nasze obawy co do niekorzystnej interpretacji tych zapisów.

Ostatni rok akademicki upłynął na uczelniach na przygotowywaniu zmian i **dostosowywaniu statutów** do wymogów obowiązującej od 1 września 2005 roku ustawy. W pracach tych aktywnie uczestniczyli dyrektorzy bibliotek, o czym świadczy ożywiona dyskusja, jaka toczyła się na liście Konferencji.

W mijającej kadencji wielokrotnie zajmowano się sprawami **prawa autorskiego i jego interpretacji** w bieżącej pracy bibliotek szkół wyższych. W ostatnim roku, na fali dyskusji o plagiatach, powrócił, podniesiony przez KRASP, problem interpretacji istniejących regulacji prawnych oraz zmian w uczelniach wewnętrznych przepisów, które umożliwiłyby publiczny dostęp do obronionych rozpraw doktorskich, bez potrzeby uzyskiwania zgody autorów. Wspólnie z SBP RW opiniowała projekt zmian do ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w szczególności w **zakresie technicznych środków zabezpieczających** oraz informacji służących zarządzaniu tymi prawami.

W trakcie kadencji co najmniej dwukrotnie zajmowano się problemem **egzemplarza obowiązkowego**. Wydawcy uważają, że liczba bibliotek uprawnionych do otrzymywania eo jest zbyt duża i starają się przekonać ustawodawcę o słuszności swojego stanowiska. Opinia RW, wspierana podobną KRASP-u, była prezentowana kolejnym Ministrom Kultury, zarówno w formie pisemnej, jak i podczas bezpośrednich spotkań. W wyniku podjętych starań Ministerstwo nie podjęło żadnych nowych decyzji, ale też nie obiecało, że stan obecny będzie zachowany.

Dbałość o stałą poprawę wysokiego poziomu kadr zatrudnionych w bibliotekach znalazła swoje odbicie opiniach przekazywanych administracji państwowej na temat przygotowywanych aktów prawnych, w tym: dotyczących: **stażu adaptacyjnego i testu umiejętności (MKiDN), kandydatów na bibliotekarza dyplomowanego (dwukrotnie) oraz kwalifikacji wymaganych na stanowisku starszego bibliotekarza i kustosza bibliotecznego (MNiSW)**. RW przekazała również swoje uwagi do projektu rozporządzenia zmieniającego *Rozporządzenie MENiS z dnia 26 kwietnia 2005 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę [...] pracowników uczelni państwowych*; Ministerstwo zawiesiło prace nad ww. rozporządzeniem.

RW dwukrotnie zwróciła się do **Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej** z propozycją uruchomienia przez nią kolejnego programu wspierającego biblioteki naukowe. W tym celu RW opracowała projekt programu bibliotecznego, który przekazany został do FNP. Przeprowadzone zostały rozmowy z prof. Maciejem Grabskim, poprzednim prezesem oraz prof. Maciejem Żyliczem, obecnym prezesem. Obu prezesom przekazany też został projekt programu. Niestety, nasze zabiegi jak dotąd nie odniosły oczekiwanych skutków.

Członkowie RW wielokrotnie podejmowali próby zainteresowania przedstawicieli ministerstw oraz Państwowej Komisji Akredytacyjnej wynikami prac zespołu ds. standaryzacji i danymi o bibliotekach gromadzonymi w ramach projektu *Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce*.

W lipcu 2006, po spotkaniu z Prof. Stefanem Jurgą, sekretarzem stanu MNiSW, opracowano i przekazano do Ministerstwa projekt „**wskaźnika bibliotecznego**”, który stanowiłby uzupełnienie algorytmu podziału dotacji dydaktycznej dla uczelni.

Pomyślnie układała się współpraca z organizatorami **Krajowych Targów Książki Akademickiej ATENA**, a toczona podczas wspólnie organizowanych spotkań ze środowiskiem wydawców, dyskusje o prawie autorskim i wydawnictwach elektronicznych stopniowo zmierzają do wypracowania wspólnego, korzystnego dla obu środowisk stanowiska. Wydawnictwo WNT przygotowuje projekt „Elektronicznej czytelnicy” książek naukowych.

Przedstawiciele Konferencji Dyrektorów z bibliotek współtworzących centralny katalog NUKAT aktywnie uczestniczyli w dyskusji nad tworzeniem zasad powoływania **Zespołu Koordynacyjnego NUKAT**. Problemy z finansowaniem NUKAT były powodem wystosowania przez RW pisma w tej sprawie do Ministra Nauki i Informatyzacji. Tworzenie centralnego katalogu jest dobrym przykładem szerokiej współpracy jaką prowadzą biblioteki szkół wyższych i duże biblioteki publiczne.

Dyskusje nad sposobem **pozyskiwania dodatkowych środków finansowych** dla bibliotek obejmowały szczegółową analizę *Ustawy o finansowaniu nauki* i określonych w niej warunków tworzenia sieci naukowych. Niestety nie znaleziono podstaw dla tworzenia sieci bibliotek szkół wyższych, jako podmiotu uprawnionego do ubiegania się o dofinansowanie. W tym kontekście szczególnym problemem jest aplikowanie o środki na konserwację zbiorów specjalnych, czy tworzenie bibliotek cyfrowych. RW pilnie śledzi prace i dyskusje nad projektem nowelizacji tej Ustawy w oczekiwaniu, że zauważone zostaną potrzeby bibliotek.

RW podjęła także działania w sprawie **podatku VAT** na czasopisma i bazy danych. Ten temat był przedmiotem rozmowy Rady z Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu Prof. Tadeuszem Szulcem. W wyniku rozmowy przygotowano pismo do Ministra Finansów, Andrzeja Raczko z propozycją uwzględnienia w nowelizacji ustawy zmiany w zakresie określania wysokości VAT naliczanej w odniesieniu do źródeł informacji.

Do pisma załączono opracowanie pt.: „Informacja o rozwiązaniach prawnych dotyczących stosowania stawki „0” podatku od towarów i usług w odniesieniu do czasopism specjalistycznych”.

RW podjęła działania związane z tworzeniem się nowych i rozwojem już istniejących **konsorcjów**. Zabiegała też o to, by były one współfinansowane przez Ministerstwo. Tworzona na początku kadencji 2003-2006 lista baz i serwisów, którymi biblioteki są zainteresowane, zaowocowała powstaniem kilku konsorcjów, w tym części dofinansowywanych (konsorcja ekonomiczne, IEEE). Wobec rosnących kosztów udziału w konsorcjach, a jednocześnie coraz większej oferty dostępnych na rynku zasobów elektronicznych celowe wydaje się podjęcie dalszych prac, zmierzających do większego udziału przedstawicieli bibliotek w negocjowaniu warunków (także cenowych). Rada zabiegała także o lepsze finansowanie ze strony ministerstwa nauki (KBN – Ministerstwo Nauki i Informatyzacji – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Na prośbę wiceprzewodniczącego KBN Prof. Krzysztofa Jana Kurzydłowskiego w 2004 r. RW przygotowała pismo do KBN o procentowe zwiększenie udziału KBN (np. z 50% do 70%) w finansowaniu dostępów do baz danych i e-czasopism. Spowodowałoby to obniżenie „składek” uczestników, co w konsekwencji umożliwiłoby przystąpienie do konsorcjów większej liczby bibliotek. Apel ten został ponowiony w II poł. 2006 r.

Rada dokonała także **analizy programów kształcenia bibliotekarzy**, w szczególności pod kątem uwzględnienia w nich zagadnień nauczania w zakresie umiejętności informacyjnych. Wyniki analizy zostały zaprezentowane podczas konferencji zorganizowanej w 2005 r. przez BG Politechniki Poznańskiej „Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji: działania i codzienność”,

Przedstawiciel RW brał czynny udział w opracowaniu **kodeksu etyki bibliotekarzy**, zasięgając opinii Konferencji.

Dla Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu SBP w Katowicach RW przygotowała opinię w sprawie warunków prowadzenia w bibliotekach przedmiotu **Podstawy Informacji Naukowej** (technologia informacyjna).

Na forum Konferencji promowany był udział bibliotek szkół wyższych w międzynarodowych organizacjach bibliotekarskich, w tym w **LIBER i IATUL**.

W latach 2003-2006 w Forum Akademickim ukazały się 33 notatki o bibliotekach szkół wyższych, promujących ich działalność.

RW składa podziękowania wszystkim aktywnym członkom Konferencji za udział w dyskusjach i pomocy w rozwiązywaniu problemów.

*Sprawozdanie opracowały:*

*Ewa Dobrzyńska-Lankosz – przewodnicząca RW KDBSW*

*Jolanta Stępiak – sekretarz RW KDBSW*

*Kraków – Warszawa, październik 2006 r.*